

BEYAZ NOKTA® GELİŞİM VAKFI
DÜŞÜNCE NOTU

Gelişmekte Olan
Yöreler İçin
Beyaz Nokta Katkısı
Rehberi

BEYAZ NOKTA® GELİŞİM VAKFI
Sedat Simavi Sokak Çankaya Sitesi
No: 29/Z-1 06550 Çankaya 06450 ANKARA
Tel: 0(312) 442 07 60
Faks: 0 (312) 442 07 76
e-posta: bnv@beyaznokta.org.tr
<http://www.beyaznokta.org.tr>

BEYAZ NOKTA® GELİŞİM VAKFI

Düşünce Notu

Haziran 1997

Sayı 7

Gelişmekte Olan Yörelere İçin Beyaz Nokta Katkısı Rehberi

M.Tınaz Titiz*

Gelişimini tamamlamamış ya da geri kalmış yörelerde genelde dile getirilen sorunlara, bir anlamda sorun çözme kabiliyeti yetmezliği olarak bakmak doğru olur ve bu BN' nin misyonu ile doğrudan ilişkilidir. O halde, bu denli yaygın -ve derin- sorunlara BN' nin ilgi göstermesi doğru olacaktır.

Bu gibi yörelerde "birşeyler" yapmak arzusunda olan ama deneyimleri az, yüksek yetenekli kişiler BN'nin buralardaki temsilcileri olarak ideal kişilerdir. Bu gibi kişiler yoluyla, BN' nin bu yörelere olumlu katkılarda bulunması, bizim bir model oluşturma yolunda yardımcı olmamız kaydıyla gerçekleşebilir.

Bu model bir kaç soruya cevap vermelidir.

- 1- İlk adım(lar) ne olmalıdır?*
- 2- Buldukları yöreye ne(ler) katabilirler?*
- 3- Bunları nasıl yapacaklar?*

Gelişimini tamamlamamış ya da geri kalmış yörelerde genelde dile getirilen sorunlara, bir anlamda sorun çözme kabiliyeti yetmezliği olarak bakmak doğru olur ve bu BN' nin misyonu ile doğrudan ilişkilidir. O halde, bu denli yaygın -ve derin- sorunlara BN' nin ilgi göstermesi doğru olacaktır.

Bu gibi yörelerde -ve hemen hepsinde- heyecanlı, istekli, iyi niyetli, yöre için "birşeyler" yapmak arzusunda olan kişiler vardır.

Ama ne yapılması gerektiği konusunda görüşleri dar ve/ya deneyimleri azdır.

Bunlar içinde bir kısmı ise yüksek yetenekli ama kendilerine çok küçük hedefler koymuş durumdadırlar. BN' nin buralardaki temsilcileri olarak bunlar ideal kişilerdir.

Bu gibi kişiler yoluyla, BN' nin bu yörelere bazı olumlu katkılarda bulunması mümkündür. Ama bizim kendilerine, bir model oluşturma yolunda yardımcı olmamız kaydıyla!

* Beyaz Nokta Vakfı Başkanı

Temsilci, ilk olarak bir "ortak akıl grubu" oluşturmalıdır. Çünkü, bundan sonra daima sorunlarla karşılaşacak tır. Bu grup aynı zamanda bir "uyum ve güven grubu" olacaktır. UGG, kendini pekiştirmeli, BN amaç ve ilkelerini, bu pekişim için kullanmalıdır. UGG, BN' nın standart eğitimlerini almalıdır. Bu eğitimler alınırken, bir yandan yörenin etkinlerine ulaşıp BN amaç ve ilkelerinin anlatılması aşamasına gelinmiştir. Buraya kadarki aşamanın gerektirebileceği finansmanın, UGG üyelerince karşılanması çok önemlidir.

Bu model birkaç soruya cevap vermelidir:

SORU 1- İlk adım(lar) ne olmalıdır?

SORU 2- Buldukları yöreye ne(ler) katabilirler?

SORU 3- Bunları nasıl yapacaklar?

CEVAP1- Temsilci, ilk olarak bir "ortak akıl grubu" oluşturmalıdır. Çünkü, bundan sonra daima sorunlarla karşılaşacak tır. Bunlar karşısında 2 akıl 1 akıl'dan, 3 akıl 2 akıl'dan iyidir! Bu grup aynı zamanda bir "uyum ve güven grubu" olacaktır.

O halde;

ADIM1- 3-4 kişilik bir "uyum ve güven grubu (UGG) oluşturulmalı,

Bundan sonra yapılması gereken, UGG'nun kendi arasındaki bütünlüğünün sağlanmasıdır. Belki, başlangıçta birlikte yola çıkılan kişilerden bazıları gruptan ayrılacaktır. Onların yerine yenileri bulunan öyleki yaklaşık 1 ay içinde grup sağlamlaşsın. Bu 1 aylık süre, BN' nın amaç ve ilkelerini özümlemek için yayımlarını inceleyerek kullanılmalıdır.

O halde;

ADIM2- UGG, kendini pekiştirmeli, BN amaç ve ilkelerini, bu pekişim için kullanmalıdır.

UGG kendi arasında pekiştikten sonra sıra, BN' nın standart eğitimlerini almaya sıra gelecektir. Bu eğitimler, büyük şehirlerin dışında profesyonel kuruluşlardan güçlükle alınabilir. Ama çoğu yörede üniversiteler vardır. Bu yoksa yakın bir yörede olabilir. UGG 'nun, bu işe ne denli sıkı sarıldığıının bir testi olarak bu eğitimlerin ücreti karşılığında alınması gerekir.

O halde;

ADIM3- UGG, BN' nın standart eğitimlerini almalıdır. Bunun için güçlükler varsa aşılabilmelidir.

Bu eğitimler alınırken, bir yandan yörenin etkinlerine ulaşıp BN amaç ve ilkelerinin anlatılması aşamasına gelinmiştir. Ancak, bu yapılmadan önce BN söylemleri, projeleri, düşünme biçimi iyice anlaşılmalı ve özümlemiş olmalıdır. Buraya kadarki aşamanın gerektirebileceği finansmanın, UGG üyelerince karşılanması çok önemlidir.

Bir BN derneği (BND) veya Duyarlılık Grubu (BNDG), bulunduğu yörenin sorunlarına yeni bakış açılarıyla bakılmasını ve böylece de, "çözülemez" olarak görünen sorunların çözülebilmesine yarayabilir. Bunun için çeşitli koşulların başında, kendini bu işe adanmış "bir kişi" gelmektedir. BN, sorunların bizzat çözülmeye değil, onları doğrudan nedenlerinin ortadan kaldırılmasına çalışır. Bu yüzden çözüm süresi uzunca ama başarı şansı yüksektir.

O halde;

ADIM - ADIM 1-2-3 'ün gerektirdiđi mali yük, UGG üyelerince bölüşülmelidir.

Bu noktaya kadar, BN çekirdeğinin oluştuğu varsayılabilir. Şimdi sıra, yörenin etkinlerine erişip onları etkilemeye sıra gelmiştir. Çünkü onlar etkilenmede o, işleri yapmak için para da bulunamaz gereken izinler de (varsa) alınmaz.

UGG' nun faaliyette bulunmak istediği yörenin etkinlerinin belirlenmesi için şu ölçütlere bakılır.

- Ya idarede etkinliđi olmalı
- Ya politikada etkinliđi olmalı
- Ya medyada etkinliđi olmalı
- Ya sivil toplum kuruluşu olarak etkinliği olmalı
- Ya da mali güç sahibi olmalı
- Ya da bunlardan biri olmamakla birlikte çevrede etkin olmalı

O halde;

ADIM 4- Yörenin etkinlikleri belirlenmeli bunların sayısı yaklaşık 10- 30 civarındadır. Bunlar için, gerekli bilgiler (iletişim bilgileri gibi) toplanır el altında bulundurulur.

Yetenekli insanlar, bilgili-becerili kişiler ayrıca değerlendirilecek olup, bu "etkenler" grubunun dışında düşünölmelidir. Bundan sonraki adım, bu etkin kişilerin, BN bakış açısı yönünde etkilenmeye çalışılmalıdır. Yani, sorunların görüntüleri yerine kaynaklarına bakabilmeye yönlendirilmelidirler. Bunun için;

ADIM 5- Etkinleri BN bakış açısına yönlendirmek için;
(a) Hepsi BN Bültenine abone (ücretsiz) yapılır.
(b) BN video kasetlerinden birer adet verilip izlenmesi sağlanmaya çalışılır.
(c) BN' nin makaleler havuzundan yöre sorunlarıyla ilgili olan ve ilgilerini çekebilecekler dağıtılıp ve okumaları sağlanmaya çalışılır.
(d) Yörenin önemli bir sorunu çevresinde, yalnız belirli etkinlerin bulunacağı bir toplantı (kahvaltı, yemek vb.) düzenlenir ve BN ilgililerinden birisi çağrılır.

Bunlar ilk adımlar olup, genel çerçevedir. Yaratıcı düşünceler geliştirilip ekleme / çıkarmalar yapılabilir.

CEVAP2- Bir BN derneği (BND) veya Duyarlılık Grubu (BNDG), bulunduğu yörenin sorunlarına yeni bakış açılarıyla bakılmasını ve böylece de, "çözülemez" olarak görünen sorunların çözülebilmesine yarayabilir. Bunun için çeşitli koşulların başında, kendini bu işe adanmış "bir kişi" gelmektedir.

BN, sorunların bizzat çözülmeye değil, onları doğrudan nedenlerinin ortadan kaldırılmasına çalışır. Bu yüzden çözüm süresi uzunca ama başarı şansı yüksektir.

Bulunan yörenin sorun çözme kabiliyetinin yükseltilmesi için bir plan uyarınca hareket edilir. Her yörenin ortak ve özgün sorunları olduğu için ayrı bir plan gerekir.

CEVAP3- Bulunan yörenin sorun çözme kabiliyetinin yükseltilmesi için bir plan uyarınca hareket edilir. Her yörenin ortak ve özgün sorunları olduğu için ayrı bir plan gerekir.

O halde;

ADIM 6- Yörenin sorunları ve o sorunlara yol açan nedenler analiz edilir. (nasıl analiz yapılacağı ADIM 3' de açıklanmıştı)
Bu analize göre bir çözüm stratejisi çizilir.
Bu adım için BN Çalışma Kılavuzu' ndan (Sorun Çözme Gruplarının Çalışma Esasları) yararlanılır. İşsizlik, gelir yetmezliği gibi sorunlar halinde, yöre toplumunun sorun çözme kabiliyetini arttırabilecek bir araç olsun Girişim Destekleme Ajansı (GDA) kurulmalıdır.
(GDA hakkında bilgiler ayrı bir BN dokümanı olarak vardır).

Bu kısa notta, bir yöreye yardımcı olmak için yapılması gereken standart bir plan çizilmektedir.

BN' nin belgeleri arasında, bu yaklaşımı tamamlayabilecek epey bilgi vardır.

Kuşkusuz her uygulama bu birikime yeni katkılar yapacaktır.